בזוז שיח

שאול שיף

"ניתן לשלוט על היצר"

(בהמשך למאמרו של הרב יובל שרלו)

"אני ר"מ בישיבה תיכונית ומצער התעובה החוזר אותי לשנות נעורי. את המאי אזכיר היום. בהיותי בעי צעיר בישיבה תיכונית, קיימתי קשר "חשוך" עם חבר מספר פעמים. אני זוכר את עצמי חרשש האם אני נודמלי? האם אוכל להתעתן ולהקים משפחה? לשמחתי, חשד בנו המדריך ובשיחות בירור שערך עימנו, הסביר לנו שבגיל הנעורים יש כאלו שהזהות המינית עדיין לא מגובשת אצלם ולכן הכל תלוי בהתבגרותם. "אם תבשיכו, בהחלט יתכן שלא תוכלו להתעתן, אך אם תלמדו לסרי את הקשר ביניכם, לא להיות הרבה ביחד, אף פעם לא להיות לבד רק שניכם, תיכנעו מלהביט זה בזה במבטים של תוסר צניעות ולחשוב זה על זה, לאט לאט תבאו מזה ותזיו כאחד האדם".

השתדלנו שנינו ליישם את דבריו. זה לחלוטין לא היה קל אך בהתמדה ובכוח רצון של שנינו הצלחנו. חברי הקים משפחה ואני אני אב לשישה ילדים, אוהב את אשתי וזו באושר ובשמחה.

כאן ועד היום למדתי קצת את הנושא והתחברי לי, שאכן ישנו אחוז מסוים בקרב בני הנוער (כ-1%) למעיינים ועד 10% למרבים) שהזהות המינית שלהם עדיין לא מגובשת והם נמשכים לשני המינים (דו"מיני). מעשיהם והתנהגותם בגיל ההתבגרות הם אלו שבדרך־כלל ישפיעו על דמותם העתידית. אם יתנו דרור ליצריהם ומחשבותיהם - הם בהחלט עשויים למצוא את עצמם בבגרותם משתייכים לקהילה ה'הפוכה'. אך אם יתמודדו, ויכלו לשלוט על משיכתם לחבריהם ויתרחקו מכך, אמנם לא יהיה להם קל, אך הם בהחלט עשויים להתגבר ולהחליש את הנטיה הזו, עד שאכן יוכלו למצוא את עצמם ראויים להקים משפחה בבגרותם ולחיות באושר ושלמות עם נשותיהם.

לאור עברי, יצא לי כבר לשבל במספר תלמידים עם בעיות דו מות וכולם למיטב ידיעתי הי הצליחו לצאת מזה. ידוע לי שישנם הסתעים שזהו פגם מולד. אך לאור ניסיוני, אין זה כך וניתן להתגבר על נטיה זו. יתכן אולי שיש כאלו שאצלם זה פגם מולד אך גם אם כן, מדובר כבראה ממש בבודדים. אני על כל פנים, בטל המיקרים שהיכרתי, לא נתקלתי בצד כזה. לא אכחד שייתכן שהמשבר כה לבנים נשארת במודעות בבידה מסויימת, אך היא הולכת ונחלשת ככל שהצער מתמודד עימה נכון.

חשוב לדעתי להביא דבר זה לידיעת התלמידים, ההורים והמחנכים, רוזוקא כעת שהנושא עלה בליבוי יזה על הפרק. אני חושש שבני הנוער החשים בבעיה זו אינם מודעים לכובד האחריות המוטלת עליהם ואינם יודעים עד כמה התנהגותם עתה תוכל לקבוע את עתידם בבוגרם זה.

מבעמים מובנים אין באפשרותי להזדהות קוהבית".

(חתימת יכרתב: ירדיעה לי. ש.ש.)

מדענית שומרת מצוות מהמובילות בעולם

ד"ר שולמית לבנברג מהפקולטה לביולוגיה בירושלים במכון ניזן, מופיעה כ"מנהיגת מדע" ברשימת ה־50 היוקרתית של המגזין "סיינטיפיק אמריקן" לשנת 2006. ברשימה זו מופיעים 50 המדענים המובילים. לדעת עורכי כתב העת החשוב, במדע, יש בביולוגיה בשנה האחרונה. ד"ר לבנברג תוקרת במכון ראסל ברי לנוירוביולוגיה וחברה במרכז תאר הגזע של המכניין.

הרשימה המלאה תופיע במהדורת רצמבר של כתב העת. "עיתנענו כחר את האידנטנים. או היחידים אשר מקדמים את המדע והטכנולוגיה ומניחים את היסודות לעתיד טוב יותר", אמר עורך "סיינטיפיק אמריקן", ג'ון רני.

לחברי מערכת העיתון מסייעת בבחירת ה־50 המובילים סך הלת יועצים מדעיים חשובים. ד"ר לבנברג נבחרה כ"מנהיגת מדע" בתחום הנדסת רקמות. בשנת 2005 היא פיסמה מחקר משותף עם פרופסור חיברט לנגר מ־MIT, חתן פרס "ראשוד של המכניין, שהיווה פריצת דרך ביצירת חלקי רקמה אנושית. הם הצליחו ליייצר רקמות באופן מלאכותי בשיטה המלכרת את המחקר למטרה הסופית – רקמות לשימושים רפואיים שונים. ביניהם תחליפי איברים שנפגעו.

מחצרות אדמו"רים וחסידים

"קוויטל"

כ"ק מרן אדמו"ר מקלויזנבורג־צאנז זי"ע, כתב באחת מאגרותיו: "עניין המתקאות שנהגו לצדיקים בהוכירם שמם ושם אמם, שמזה ידעו שרוש נשמתו בקדושה והקדושה ואוירתו למעלה וכמה פגמו וחסרונו, ושעלו בקדושתם לתקנו, להמשיך בו האמונה השלמה והדעות השובה וקדושה, וקנה נשע מהצדה ומצוקה שהיה בזך".

כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע הסביר פעם, שצדיק שמקבל קודי־של מוכן לסבול את הצרה שפקדה את היהודי שמוכר בה, ו"יהי המדינה הקטנה ביותר!" הוסיף והמסיק לזה מעשה שהיה עם הרה"ק בעל אמרי יהודה מבראן זי"ע, שלאחר ההתלקות אביו הרה"ק בעל שפת אמת זי"ע, היה עדיין אברך צעיר לימים, והתחרדים נתנו בו עיניהם לעמוד בכתר הקהנה בה, אולם הוא לא רצה לקבלו עד שישאל בעצת איש האלוד קיים, מרן הרבני חיים מצאנז זי"ע. הוא נסע לצאנז, נכנס לקודש פנימה והשיח את לבבי שיודע, בבפשו שאינו ראוי לאבשלות האדמו"רות, ואינו רוצה לקבל את הכתרה, בפרט שאינו יודע איך פועלים טובה ליהודי".

ענה לו מרן הרבני חיים: "יונעלי־מאן (אנקדוטן), אם בשעה שיהודי מוכיר עצמו ומהנה צרתו לאבין, הלבר נוגע ללבך ואתה מרגיש בצרו כאילו היתה צרתך הפרטית ממש, בלי שום הבדל, אז אתה ראוי לקבל עליך את עול הקהנה, ואז בכוחך זה להושיע את ישראל".

עד היכן הדברים מגיעים, נלמד מהפיבורה הלהלה: פעם ישב מרן הרבני חיים זי"ע בשולחנו והתחיל בידם הפודים, כשלפתע שרי בדביקות גדולה מאוד, ועל השולחן עלה בדחן לשמח את הקהל, כשפתע מחקה את סדר התהלוכות אצל מרן הרבני חיים בלקוחות הקוויטלעך: ברשיקה עם קופסת הטבק על השולחן וכדומה. הקהל שעמד מסביב נהנה, ומרן הרבני חיים לא הרגיש בכל אשר בעשה. לפתע פקח את עיניו, הביט בבדחן והבחין בליקוין. אמר לו מרן הרבני חיים: "אבער ריכטיג, אבער ריכטיג" (אבל באמת). לפתע התחיל הבדחן לבצוק שבוש דוקר לו מכל הצדדים, ויפק: "רבי, רבי, איך קען נישט אריינהאלטן!" שיינע יכול כבר לשבול האת. הוא התחיל להרגיש מה שמרן הר־בני חיים מרגיש בעת לקיחת הקוויטלעך, ולא היה יכול לסבול האת.

באחד מביקוריו של ב"ק מרן אדמו"ר מקלויזנבורג־צאנז זי"ע באדמו"רות הבנית, נחלה נפל למשכב כשבוע ימים מעת הניעו שמה. כ"ק האדמו"ר רבי אברהם יהושע העשיל מקורי שפיץ זצוק"ל, שהיה ירוד בשפו, וחדרו לבוא לבקרו ושאל את אחד אם קיבל קוויטלעך בימים בהם חולה האדמו"ר. "אבך, השיבו רבינו, "קיבלתי כאן קוויטלעך מן הבאים אלי, והשבוע זה בלבר שמעתי עדות של יהודים, מה שמאיר ישראל לא שמעתי בשום שנה שלמה". השיב האדמו"ר מקלויזנבורג: "זו הוא בודאי הסיבה שגרמה לכם לשלוח למשכב. המסיקו נא לקבל את קוויטלעך מן הקהל, ותוך זמן קצר תבריאו לחלוטין".

האדמו"ר מקלויזנבורג־צאנז הוסיף לומר, שהוא ראה זאת על עצמו, כי בימי מרנו היה גדבור ובעל כוח, וכשחלה פעם לעבוד ניזונה בבני העניים, ביקש מרופאו לבמוע כל תרופה, והוא הצליח לעמוד בניסיון זה, לגדות שזהו כרוך בייסורים גדולים.

"מה שעם לא חפצתם בוודאות" – שאלו הרבי והוא השיב "שכן אמרו חכל שחשיבה אחר משפיע למיהה, והחשבה בשינה שאני מוכרח לישון, אני בוחת בהקב"ה שיזהיר לי בשבתי ואיעור מן השינה, אבל להניח לוודאי בבוחנה הנחילה בשקום שניהן להיסבע מכך, לא רציתי". ברים האדמו"ר מקלויזנבורג־צאנז הוסיף לשאל שיזהירו אותו, אך מאי שהנני באיך לקבל ברם והשתדל לקבל קוויטלעך, אבל מאי שהנני באיך לקבל קוויטלעך, עכשיו כהניני בשיעורי הלוש ושנה אחרת. לכן הנני מניינו לכם לחוכות בי־אתכם, לא לקבל מה עוד קוויטלעך".

בחוגי החסידות באנו לא נהגו החסידים לרשום את בקשות תיהם על הקוויטל, כפי שנהגו כ"ק מרן אדמו"ר מקלויזנ בורג־צאנז זי"ע. החסידים וגבי הצליה ישאל בקשתו רק את שמם, בלי שום בקשה, כי התבייש לכלבל את רעתו של יקר הקודש זי"ע בכתבלי שולם הזה. לק פעמים הקם הוכ שים, פרישו לעבוד את בקשותיהם.

פעם אחד אצל מרן הרבני חיים זי"ע, שאחר נתן לו קוויטל ולא רשם שום בקשה. אמר לו מרן הרבני חיים "סודע, לא כתבת בקשת פרטית? הלא פרטית מילות כל דבר גם יראת שמים".

הרה"ק בעל "דרכי השובה" ממונקאטש זי"ע היה פעם בצאנז, וראה אחד נתן קוויטל למרן הרבני חיים, וכלבו שם תרבה בקשות. אמר לו מרן הרבני חיים: "כשתהי בן אצל הרבי מראשפיין, כתבנו בקוויטל רק תיבה 'להצל חה', כי הצלחה כולל הכל, בני חיי ומזוני".

המשך בעמוד "צאנז"